

Samenvatting Interview Lut Bogaert

Datum: 24/10/2022

Geïnterviewde: Lut Bogaert

Ik interview Lut na haar lessen in Heule (Kortrijk) voor het Conservatorium. Dit zijn de lessen woordatelier 2.3-2.4 & 2.1 – 2.2.

De lessen liepen vlot en rustig, volgens Lut. Er zijn wel een aantal kinderen die altijd de aandacht naar zich toe trekken, wat ze vervelend vindt. Ze babbelen te pas en te onpas, maar het was toch een vrij rustige les.

Het viel me op dat dit vooral gebeurde in de tweede groep (2.1 – 2.2). In de eerste groep zitten er, zo verteld Lut, ook een paar stoorzenders. Leerlingen die blijven volhouden en doorzetten, zodat ze kunnen worden opgemerkt worden.

Deze leerlingen kunnen een oorzaak van chaos zijn, als ook kan dat een les zijn die niet voldoende gestructureerd is.

Dit gebeurt vrijwel niet bij Lut. Haar lesvoorbereiding staat vast en ze wijkt er nauwelijks van af, tenzij de leerlingen met iets komen dat besproken moet worden, zoals gescheiden ouders of een ongeluk. Daar wordt zeker tijd voor vrijgemaakt.

De structuur die Lut hanteert ziet er als volgt uit:

- Eerst een opwarming
- Dan 15/20min werken met een klank (G/h, medeklinkers...)
- Daarna een moment van spel: scène, rollenspel, praatoefening...

Vertellen is even belangrijk als spelen, omdat de kern van de lessen ligt bij de techniek van het spreken. De toepassing daarvan, het laatste onderdeel, is het moment dat er vrijheid geschonken kan worden.

Lut gebruikt hiervoor een metafoor. Ze vergelijkt de leerlingen met een roos. Als elk blaadje naar de hand van de docent wordt gezet en steeds verbeterd wordt tijdens het groeiproces, dan hou je geen bloem meer over.

Hier gaat het over sturing en wil van de leerlingen. Zij willen AN spreken! Zij willen door tuinier Lut geholpen worden, waardoor er een mooie wisselwerking kan ontstaan tussen docent en leerling.

De vorm die hiervoor gebruikt wordt is in kleine groepjes, tegelijkertijd aan het werk. Dit is voor Lut absoluut geen chaos.

Wat wel chaos voor Lut is, “is iemand die je constant in de rede valt, die niet mee volgt en waarbij je telkens moet wachten zo van: ‘ja, waar zitten we?’ en ‘Ik ben niet mee.’. Of die zich telkens laten opmerken.

Chaos is de les storen, vind ik.”

Het is zeker en vast een verbaal storen, maar er is ook een fysiek element aan verbonden. Ze kijken weg, zitten omgekeerd op hun stoel...

Ze volgen de regels niet. Ze luisteren niet, en dus is het chaotisch.

Chaos lijkt negatief, al is er zeker en vast wel een positief element aan verbonden.

De chaos wanneer de leerlingen in groepjes aan het werk zijn, is niet storend voor Lut. Ze zijn dus **productief**.

Om deze werkvormen in te zetten, zijn er twee voorwaarden voor Lut, behalve **vertrouwen afspraken volgen**.

“Het zijn kinderen.” Zegt ze, “Er is altijd een beetje chaos.”

Er wordt gebabbeld, er wordt rondgelopen...

Als zij iets willen maken in de gang, bijvoorbeeld, dan moet er vertrouwen zijn dat ze bezig zijn met de opdracht en niet de andere lessen die dan gegeven worden storen.

Lut verteld dat de ruimte bepaalde vormen van chaos niet toe laten. Ze geeft les in een klaslokaal dat zich niet leent tot veel bewegen. Het **beperkt de vrijheid**.

Dit zorgt soms ook voor wat prikkels, die gelukkig snel opgelost kunnen worden. Met een gordijn voor het raam zijn er al vele prikkels gesust. Bij de observatie was het aan het donderen en bliksemen, waar Lut ook ruimte voor gemaakt had. Ze mogen kijken en even verwonderen bij het natuurfenomeen? Daarnaast is ze het al 36/37jaar gewoon om hier les te geven. Ze is de omgeving gewoon.

Het lokaal zorgt ook voor structuur, vandaar dat die zo belangrijk is! Het geeft haar een tool om goed met hen te werken en de chaos te beperken.

Ook de infrastructuur helpt daarbij. Wanneer de ene les klaar is, zijn de andere lessen ook klaar. Het moment tussen de lessen is voor iedereen hetzelfde. **De school zorgt dus voor een duidelijke keuze voor de leerlingen en docenten: iedereen wisselt op hetzelfde moment, zodat er tijdens de les minder prikkels kunnen ontstaan om chaos toe te laten.**

Wanneer het echt chaotisch wordt, roept Lut de leerlingen hen halt. Ze stelt hen vragen zoals: “Waar zijn jullie nu eigenlijk mee bezig?” of “Hoe zit je er nu bij?” en “Wat is er aan de hand?”.

Ze spreekt hen kordaat aan.

Ook een vorm van chaosbeperking is de tool “3,2,1, actie!”. Iedereen zegt deze zin mee (met echte filmklapper) om ze te laten zwijgen en luisteren. Zo kan er een halt geroepen worden op een duidelijke manier.

“Dat is een afspraak.”

Op de vraag of chaos een artistiek middel kan zijn, is het belangrijk dat de leerlingen hun eigen inbreng kunnen geven.

Lut doet dat niet vaak. Dit omdat dan niet iedereen aan bod komt en er niet geluisterd zou kunnen worden. Hoe de input van de leerlingen gegeven en verwerkt kan worden, zal in een structuur gegoten worden waarin iedereen aan bod komt en gehoord kan worden.

Het teveel aan prikkels is het storende element, voor Lut, in chaos. Ze kan hierdoor niet goed luisteren en kijken naar degene die aan het werk is. Daarnaast zijn de anderen niet aan het opletten, waardoor er tijd verloren gaat.

Focus is de vijand van chaos.

Lut ondervindt voor zichzelf chaos, als haar les niet voorbereid is of als ze er niet helemaal bij is. Zelfs als ze geen les zou voorbereid zou hebben, zou de structuur die gehanteerd wordt te behouden. Het verschil zit hem dan in de keuze. De leerlingen zouden meer kunnen kiezen voor de onderwerpen in de scènes, in plaats van dat ze opgelegd zijn door Lut.

Is chaos entertainment? Is chaos leuk?

Voor Lut niet.

En voor de leerlingen?

Dat weet ze niet. Het zou kunnen, als de leerlingen zich er niet aan storen.

Er zijn leerlingen die dat kunnen, maar er zijn ook leerlingen die nood hebben aan structuur. Zij zouden de chaos internaliseren. “Zij zwijgen en kijken lijdzaam toe. Ze komen niet aan de bak.”

Verteld Lut.

Chaos kan zich dus uiten op twee manieren:

Extravert en introvert.

Chaos is, voor Lut, op zich niet gevaarlijk. Al moet je het wel bewaken en niet uit de hand laten lopen. Anders staat de klas op stelten. Het wordt fysiek gevaarlijk (zwaaien met een stok bijvoorbeeld) en mentaal (uitschelden).

Dat gebeurt af en toe, wanneer Lut niet aanwezig is (door bijvoorbeeld even naar de WC te gaan).

Om chaos in te zetten, moet het bewaakt worden.

Chaos kan zinvol zijn, in een bepaalde opdracht!

Voor een toonmoment te maken bijvoorbeeld. Het moet wel begrensd zijn!

Het kan iedereen op nieuwe ideeën brengen.

Het kader is, voor Lut, absoluut nodig.

Lut is niet de grootste fan van chaos, omdat het onveilig kan voelen voor haar. Zelf is ze geen fan van dingen die zonder planning of zonder afspraken gebeuren. Alles moet op voorhand doorgenomen worden, zodat de verwachtingen juist zijn en het resultaat zich daaraan kan verhouden.

“Wat hebben we nu eigenlijk gedaan vandaag?” is een vraag die gesteld kan worden door Lut, aan zichzelf, wanneer ze de touwtjes meer los zou moeten laten.

“We moeten productief aan de slag zijn geweest.”

In het aanleren van theatertechniek (uitspraak) is er een beperkte plek voor chaos. Deze plek is zeer begrenst en afgebakend door tijd en focus.

De structurele chaos herkent Lut niet, wat logisch is.

De creatieve chaos herkent Lut NIET in het woordatelier, wel als ze ouder zijn.

De chaos van de overprikkeling komt bij Lut niet echt voor, misschien, zegt Lut, omdat het wat te schools is.

Wanneer het tijd is voor een toonmoment, is alles tot in de puntjes voorbereid.

De tekst is verdeeld (geen toneel of theaterteksten maar gedichten en/of boeken) en gekend uit het hoofd.

Het toonmoment gebeurt zeer gestructureerd, bijna net hetzelfde zoals de lessen. Die vorm komt op het podium, voor de ouders en de jury.